

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલત, અમદાવાદ ખાતે

પ્રથમ અપીલ નં. ૬૪૬/૨૦૦૬

મંજૂરી અને સહિ માટે:

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમુર્તીશ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્યા

=====

- 1 શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?
- 2 પત્રકારો તરફ મોકલવામાં આવે કે નહિં?
- 3 શું માનનીય ન્યાયમુર્તિઓ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?

4 શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ના અર્થઘટન અંગેના કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે કે પછી તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશનો સમાવેશ થાય છે?

5 શું તે દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રિત કરવાનું છે?

=====

ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યોરન્સ કંપની લીમિટેડ.....અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

જિલુબાઈ તે અલિમમદ લોહરની વિધવા, તેમનાં કાનુની પ્રતિનિધિઓ મારફત

અને ૧.....સામાવાળા (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતી:

શ્રી પલક એચ. ઠાકર, અપીલકર્તા (ઓ) નં. ૧ તર્ફે વકીલ

સુ.શ્રી નિયતિ કે શાહ, પ્રતિવાદી (ઓ) નં. ૧.૧-૧.૫ તર્ફે વકીલ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨ પર બજવણી થયેલ

=====

ખંડપીઠ:માનનીય મુખ્ય ન્યાયમુર્તી શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્યા

તારીખ:૦૯/૦૯/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

૧. મોટર વાહન અધિનિયમની કલમ ૧૭૩ હેઠળની આ અપીલ અકસ્માતમાં સંકળાયેલા ટેમ્પો વાહનના વીમાકાર ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડની વિનંતી પર છે અને મોટર અકસ્માત વળતર ટ્રિબ્યુનલ (ઓકિસલરી), ભુજ ખાતે કચ્છ દ્વારા એમ.એ.સી.પી. નંબર ૬૨૭/૧૯૯૫ માં પારિત તારીખ ૨૮/૧૧/૨૦૦૫ ના ચુકાદા અને હુકમનામા સામે નિર્દેશિત છે, જેના દ્વારા અરજી દાખલ કર્યાની તારીખથી વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ સાથે રૂ. ૪,૭૪,૪૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરવામાં આવી છે.

૨. અસંતુષ્ટ થઈને, વીમા કંપની આ હાલની અપીલ સાથે સમક્ષ આવી છે.

૩. રેકૉર્ડ પરથી જણાય છે કે દાવેદારે વીમા કંપની દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આ અપીલમાં ન તો કોઈ અલગ અપીલ કે ન તો કોઈ કોસ વાંધો દાખલ કર્યો છે.

૪. પ્રશ્નવાળા ટેમ્પો, કે જેમાં મરહૂમ મુસાફરી કરી રહ્યા હતા, તેની સંડોવણી અંગે કોઈ વિવાદ નથી. ઉક્ત ટેમ્પોના ડ્રાઈવરની બેદરકારી અંગે પણ કોઈ વિવાદ નથી. નીચેની ટ્રિબ્યુનલે રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી ધ્યાને લેતા એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે પીડિતના મૃત્યુ માટે દાવેદારને ઉપરોક્ત રકમનું નુકસાન થયું છે.

૫. અપીલકર્તા વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ઠક્કરે તેમના અસીલની જવાબદારી અંગે કાયદાનો શુદ્ધ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત કર્યો છે. શ્રી ઠક્કરના જણાવ્યા મુજબ, ટેમ્પો પાસે માત્ર થર્ડ-પાર્ટી વીમો હતો અને દાવેદાર તેમની પોતાની માલિકીના કોઈ સામાન વગર ઉક્ત ટેમ્પોના કબજેદાર હોવાથી, તેમના અસીલ કોઈ રકમ ચૂકવવા માટે જવાબદાર ન હતા, કારણ કે દાવેદાર વીમાની શરતો

હેઠળ આવરી લેવાયેલ નથી અને આવા મુદ્દાની ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી નથી.

૬. દાવેદાર વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ શાહે ઉપરોક્ત દલીલનો વિરોધ કર્યો છે અને ચીંધ્યું છે કે એ જ અકસ્માતમાંથી ઉદ્ભવતી એમ.વી. અધિનિયમની કલમ ૧૪૦ હેઠળની કાર્યવાહીમાં, નીચેની ટ્રિબ્યુનલે તેમના અસીલની તરફેણમાં રૂ. ૫૦,૦૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરી હતી અને અધિનિયમની કલમ ૧૪૦ હેઠળના ઉક્ત ચુકાદા અને હુકમનામાને પડકારવામાં આવ્યો નથી અને તેણે આખરીતા પ્રાપ્ત કરી લીધી છે. આવી સ્થિતિ હોવાથી, મિસ શાહના જણાવ્યા મુજબ, રેસ-જ્યુડિકેટા અથવા કન્સ્ટ્રિક્ટવ રેસ-જ્યુડિકેટના સિદ્ધાંતથી બાધિત હોવાના કારણે, અધિનિયમની કલમ ૧૬૬ હેઠળની આ કાર્યવાહીમાં વીમાની શરતના ભંગ અંગેનો મુદ્દો હવે ઉપલબ્ધ નથી.

૭. પક્ષકારોના વિદ્વાન કાઉન્સિલને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીમાંથી પસાર થયા પછી, હું શોધું છું કે વિસંગત પોલિસીની શરતનો ભંગ થયો છે કે કેમ તે પ્રશ્ન મૂળભૂત રીતે તથ્યનો પ્રશ્ન છે, અને એમ.વી. અધિનિયમની કલમ ૧૪૦ હેઠળની અરજીની સુનાવણી સમયે વીમા કંપની માટે આવી દલીલ ઉપલબ્ધ હતી. વીમા કંપનીએ આપો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત ન કર્યો હોવાથી, અને હુકમ સહન કર્યા પછી, અને તે રકમની ચુકવણી કરી દીધી હોવાથી, મારા મતે, તે હવે અધિનિયમની કલમ ૧૬૬ હેઠળની કાર્યવાહીના તબક્કે પોલિસીની શરતના ભંગ અંગેનો ઉપરોક્ત પ્રશ્ન ઉપસ્થિત કરવાથી પ્રતિબંધિત છે.

૮. ઉપરોક્ત પ્રશ્ન કન્સ્ટ્રિક્ટવ રેસ જ્યુડિકેટના સિદ્ધાંતથી બાધિત છે.

૯. હવે સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા એ સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૪૦ હેઠળનું ચુકાદો અને હુકમનામું અપીલ યોગ્ય છે (જુઓ ચાલાવા વિરુદ્ધ નેશનલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૭ એસ.સી. ૨૫૮૨ માં અહેવાલિત) અને તેથી, વીમા કંપનીએ, કોઈ અપીલ પસંદ ન કરીને, એ સ્થિતિ સ્વીકારી લીધી છે કે વાહન અકસ્માતમાં સંકળાયેલું હતું, અકસ્માતમાં સંકળાયેલા વાહનના સંદર્ભમાં વીમાની કોઈ શરતનો ભંગ થયો ન હતો અને તેને સંબંધિત વીમા કંપની દ્વારા વીમો આપવામાં આવ્યો હતો. તે ત્રણ તથ્યો વાહનના માલિક અથવા વીમા કંપની બંનેમાંથી કોઈની પણ વિનંતી પર અધિનિયમની કલમ ૧૬૬ હેઠળની કાર્યવાહીમાં પુનઃખોલી શકાતા નથી. આ તબક્કે એ.આઈ.આર. ૧૯૬૦ એસ.સી. ૯૪૧ માં અહેવાલિત સત્યાધ્યાન ઘોષાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ શ્રીમતી દેઓરજીન દેબી અને અન્યના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના અવલોકનોનો ઉલ્લેખ કરવો પ્રોત્સાહક રહેશે જ્યાં ત્રણ ન્યાયાધીશોની બનેલી બેંચે ખાસ ઠરાવ્યું હતું કે દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૧ ન્યાયિક કાર્યવાહીમાં લાગુ પડતી ન હોય તો પણ, રેસ જ્યુડિકેટના સિદ્ધાંતો તેમ છતાં લાગુ પડે છે:

“રેસ જ્યુડિકેટનો સિદ્ધાંત ન્યાયિક નિર્ણયોને આખરીતા

આપવાની જરૂરિયાત પર આધારિત છે. તે જે કહે છે તે એ છે કે

એકવાર કોઈ બાબત રેસ જ્યુડિકેટ (નિર્ણાયક) બની જાય, તો

તેનો ફરીથી ન્યાયનિર્ણય કરવામાં આવશે નહીં. પ્રાથમિક રીતે

તે ભૂતકાળના દાવવા અને ભવિષ્યના દાવવા વચ્ચે લાગુ પડે છે, જ્યારે કોઈ બાબત – પછી તે તથ્યના પ્રશ્ન પર હોય કે કાયદાના પ્રશ્ન પર હોય – એક દાવવામાં અથવા કાર્યવાહીમાં બે પક્ષકારો વચ્ચે નક્કી કરવામાં આવી હોય અને નિર્ણય આખરી હોય, કાં તો ઉચ્ચ અદાલતમાં કોઈ અપીલ કરવામાં ન આવી હોવાના કારણે અથવા અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી હોવાના કારણે, અથવા કોઈ અપીલ થતી ન હોવાના કારણે, બેમાંથી કોઈ પણ પક્ષકારને સમાન પક્ષકારો વચ્ચેના ભવિષ્યના દાવવામાં કે કાર્યવાહીમાં તે બાબત પર ફરીથી ચર્ચા કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં. રેસ જ્યુડિકેટાનો આ સિદ્ધાંત દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૧ માં દાવવાઓના સંબંધમાં સમાવિષ્ટ છે; પરંતુ જ્યાં કલમ ૧૧ લાગુ પડતી નથી ત્યાં પણ, દાવવામાં આખરીતા પ્રાપ્ત કરવાના હેતુથી અદાલતો દ્વારા રેસ જ્યુડિકેટાનો સિદ્ધાંત લાગુ કરવામાં આવ્યો છે. આનું પરિણામ એ આવે છે કે મૂળ અદાલતે તેમજ કોઈ પણ ઉચ્ચ અદાલતે ભવિષ્યના કોઈ પણ દાવવામાં અગાઉનો નિર્ણય સાચો હતો તે આધાર પર આગળ વધવું જ જોઈએ.”

(ભારપૂર્વક આપેલું).

૧૦. આમ, હું શોધું છું કે વીમા કંપની વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ઠક્કર દ્વારા ઉપસ્થિત કરવામાં આવેલ એકમાત્ર પ્રશ્ન કોઈ ગુણવત્તા રહિત છે,

અને પરિણામે, આ અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે. જો કે, તથ્યો અને સંજોગોમાં, ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ કરવામાં આવશે નહીં. ટ્રિબ્યુનલને યોગ્ય ચકાસણી પછી, તેના આક્ષેપિત ચુકાદા અને હુકમનામામાં દર્શાવેલ પ્રમાણમાં, એકાઉન્ટ પેઈ ચેક દ્વારા, દાવેદારોને રકમ તુરંત વહેંચવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

(ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્યા, મુખ્ય ન્યાયમુર્તિશ્રી)

વિષય: મોટર વાહન અધિનિયમની કલમ ૧૪૦ હેઠળના હુકમની આખરીતા અને કલમ ૧૬૬ હેઠળ વીમા પોલિસીની શરતોના ભંગનો બચાવ ઉપસ્થિત કરવાની ગ્રાહ્યતા અંગેનો નિર્ણય

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.